

TANTÁRGYI ADATLAP

1. Adatok a képzési programról

1.1.	Felsőoktatási intézmény	Partiumi Keresztény Egyetem
1.2.	Kar	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
1.3.	Tanszék	Humántudományi Tanszék
1.4.	Tanulmányi terület	Neveléstudomány
1.5.	Képzési szint	BA (alapképzés)
1.6.	Szak	Az óvodai és az elemi oktatás pedagógiája

2. A tantárgyra vonatkozó adatok

2.1.	A tantárgy neve	Magyar helyesírás és nyelvhelyesség (magyar nyelven) (PP2110)
2.2.	A kurzust oktató tanár	Dr. Bartha Krisztina
2.3.	A szeminárium oktató tanár	Fekete-Bátori Gyopárka
2.4.	Évfolyam	II.
2.5.	Félév	III.
2.6.	Számonkérés módja	Írásbeli vizsga
2.7.	A tantárgy típusa	DS

3. Becsült tanulási idő

3.1.	Heti óraszám	2	3.2.	kurzus	1	3.3.	szem./labor	1
3.4.	A tantervben szereplő összes óra	28	3.5.	kurzus	14	3.6.	szem./labor	14
A tanulási idő megoszlása								Órák
Tankönyv, könyvészeti forrás, jegyzet alapján történő tanulás								8
További dokumentáció a könyvtárban, elektronikus felületeken, vagy terepen								8
Szeminárium/labor feladatok elvégzés, referátumok, portfóliók, esszék								4
Tutorális tevékenységen való részvétel								-
Vizsga								2
Más tevékenységek								-
3.7.	Az egyéni (nem tantervben szereplő) tanulás óraszám							22
3.8.	Teljes félévi óraszám (tantervi és egyéni)							50
3.9.	Kreditek száma							2

4. Tantárgyi előfeltételek (ha szükséges)

4.1.	tantervi, kurrikuláris	-
4.2.	kompetenciákhoz kapcsolódó	-

5. Feltételek (ha szükséges)

5.1.	a kurzustartás feltételei	felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet)
5.2.	a szeminárium/labor tartásának feltételei	felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet), mozgatható asztalok kiscsoportos tevékenységhez

6. A tantárgy révén megszerzett sajátos kompetenciák

6.1.	Szakmai kompetenciák	- A magyar nyelv tudatos szemlélése, - a helyesírási szabályzat ismerete és helyes használata, - a hallott szöveg helyes lejegyzése, - az egyes írásmódok elkülönítése, a megfelelő írásmód
------	----------------------	--

	kiválasztása és helyes alkalmazása, - a szabályzat ismerete, elmélyült értelmezése, - a szabályok konkretizálása az egyes szavak, szószerkezetek, szövegek kapcsán, - a nyelv stílusrétegeinek ismerete, stilisztikai eszközök használata - a nyelvjárási sajátosságok felismerése.
6.2. Transzverzális kompetenciák	A helyesírási szabályok tudatos használata, a helyesen írás szükségességének megértése. Kritikai gondolkodás fejlesztése, az információszerzés módjának fejlesztése, ön- és társértékelés fejlesztése, motiváció fejlesztése.

7. A tantárgy célkitűzései (a megszerzett kompetenciákhoz kapcsolódóan)

7.1. Általános célok	A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat a magyar nyelv sokszínűségével, illetve olyan gyakorlati tudást biztosítani, mely a tudatos nyelvhasználatot és a helyesírási szabályok alkalmazását teszi lehetővé. Az előadás a dimenzionális nyelvészeti szemléletmódot állítja középpontba, különösen is hangsúlyozva a nyelv és nyelvhasználó kapcsolatát, a nyelvnek a használója általi (tér, idő és társadalom koordináta-rendszerében való) meghatározottságát. A hallgatók betekintést nyerhetnek a magyar nyelv történetébe: a mai magyar nyelv rendhagyó jelenségei (melyek a helyesírásunkban is megjelennek) ugyanis, nyelvtörténeti okokkal magyarázhatók. A hallgatók megismerkedhetnek továbbá a mai magyar nyelvjárásokkal és a társadalmi nyelvváltozatokkal. A köznyelv és a különböző szinkrón nyelvváltozatok közötti különbségek tudatosítása az egyes nyelvhelyességi, illetve helyesírási tévesztések okaira világítanak rá. A félév során a hallgatók felfedezhetik az egynyelvű szótárakat, honlapokat, melyek fontos segítő eszközei a tudatos nyelvhasználatnak. A szeminárium célja a mai magyar helyesírás elméleti kérdéseinek tisztázása és ezek mentén a helyesírási szabályzat begyakorlása. A szeminárium külön részt szán a szövegalkotás és a stilisztika kérdésének. Ezen belül fejlesztési területek lesznek a szókincs, a különböző szövegtípusok jellegzetességeinek megismerése és a szövegalkotás készségének fejlesztése.
7.2. Sajátos célok	A hallgatók: - figyeljék tudatosan nyelvhasználatukat, - olvassák el otthon a <i>A magyar helyesírás szabályai</i>ból az aktuális témával kapcsolatos részt, - hallgassák meg a helyesírási szabályokkal kapcsolatos magyarázatokat, - tegyenek fel kérdéseket az elolvasott, de meg nem értett részekkel kapcsolatban, - magyarázzák el saját szavaikkal az egyes szabályokat, - adjanak példákat az egyes szabályok szerint alakuló szavakra, szószerkezetekre, - vegyenek részt aktívan az órára előkészített gyakorlatokban, - végezzék el a stilisztikai feladatokat, - alkossanak szövegeket vagy szövegrészeket megadott szempontok alapján.

8. Tantárgy tartalom

8.1. Kurzus (előadás)	Oktatási módszerek	Megjegyzések (Óraszám)
1. téma: <i>Milyen a magyar nyelv?</i>	előadás, beszélgetés	1
2. téma: <i>A magyar nyelv helye a világ nyelvei között</i>	előadás, beszélgetés	1
3. téma: <i>A magyar nyelv története I.</i>	előadás, beszélgetés	1

4. téma: <i>A magyar nyelv története II.</i>	előadás, beszélgetés	1
5. téma: <i>A magyar szókészlet</i>	előadás, beszélgetés	1
6. téma: <i>A magyar tulajdonnevek</i>	előadás, beszélgetés	1
7. téma: <i>Ismétlés</i>	előadás, beszélgetés	1
8. téma: <i>Nyelv és társadalom I.</i>	előadás, beszélgetés	1
9. téma: <i>Nyelv és társadalom II.</i>	előadás, beszélgetés	1
10. téma: <i>Magyar nyelvjárások I.</i>	előadás, beszélgetés	1
11. téma: <i>Magyar nyelvjárások II.</i>	előadás, beszélgetés	1
12. téma: <i>Határon túli nyelvváltozatok I.</i>	előadás, beszélgetés	1
13. téma: <i>Határon túli nyelvváltozatok II.</i>	előadás, beszélgetés	1
14. téma: <i>Ismétlés</i>	előadás, beszélgetés	1
8.2. Szeminárium	Oktatási módszerek	Megjegyzések (Óraszámok)
1. téma: <i>A szeminárium során elsajátítandó ismeretek felvázolása, a tananyag tartalmának bemutatása. Félév eleji felmérés</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
2. téma: <i>Szóalaktani elemzések. A grammatikai terminusok ismételése</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
3. téma: <i>A betűk és a hangok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
4. téma: <i>A kiejtés szerinti írásmód. A szóelemző írásmód. A hagyományos írásmód. Az egyszerűsítő írásmód</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
5. téma: <i>A különírás és az egybeírás</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
6. téma: <i>A kis és nagy kezdőbetűk. A tulajdonnevek írása. Az idegen közsavak és tulajdonnevek írása</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
7. téma: <i>Az elválasztás. Az írásjelek. Rövidítések és mozaikszók. Egyéb tudnivalók</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
8. téma: <i>Komplex helyesírási gyakorlatok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
9. téma: <i>Felmérés I.</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
10. téma: <i>Komplex helyesírási gyakorlatok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
11. téma: <i>Stilisztikai és szókincsbővítő gyakorlatok</i>	gyakorlás,	1

	beszélgetés, magyarázat	
12. téma: <i>Stilisztikai és szókincsbővítő gyakorlatok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
13. téma: <i>Komplex helyesírási és stilisztikai feladatok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1
14. téma: <i>Komplex helyesírási és stilisztikai feladatok</i>	gyakorlás, beszélgetés, magyarázat	1

Kötelező szakirodalom:

A magyar helyesírás szabályai. Tizenkettedik Kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015.

Ajánlott szakirodalom:

Antalné Szabó Ágnes – Major Éva szerk.: *Mozaikok a magyar nyelvről. Segédkönyv az anyanyelvi kritériumvizsgálathoz*, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2015.

Kiss Jenő: *Magyar dialektológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003.

Nádasdy Ádám: *Milyen nyelv a magyar?* Corvina Kiadó, Debrecen, 2020.

Szilágyi N. Sándor: *Magyar nyelvtan*. Editura Didactică și Pedagogică, Bukarest, 1980.

Gyakorlókönyvek:

Antalné Szabó Ágnes: *Hogyan írjam? Helyesírási gyakorlólapok középiskolásoknak*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, én.

Cs. Nagy Lajos: *Helyesírási gyakorlókönyv*, Trezor, 2005.

Budaváriné B.E. – Kelecsényi L.: *Szövegértés-szövegalkotás (szövegtípusok)*. Corvina Kiadó, 1999.

Böszörményi Csaba: *Szókincsbővítő munkafüzet*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2011.

Fercsik Erzsébet: *Helyesírási munkafüzet. Feladatok a magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2016.

Szikszaíné Nagy Irma: *Stílselemzés, stílusértékelés, stílusművelés: stilisztikai gyakorlókönyv*. Osiris, 2011.

9. A tantárgy tartalmának egyezése a szakhoz kapcsolódó területen a tudományos közösség, a szakmai szövetségek és a munkaadók elvárásaival

A tantárgyi tartalmak megfelelnek a más egyetemek által is megfogalmazott tematikáknak, a későbbi versenyvizsga követelményeknek és a fokozati vizsgák által elvárt tartalmaknak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelés módja	10.2. Értékelési módszer	10.3. Súly (%) a végső jegyben
10.4. Kurzus	írásbeli	50%	
10.5. Szeminárium	félév közbeni tesztek	50%	

10.6. Minimálisan elvárt teljesítmény:

Az alapvető helyesírási ismeretek megléte, szakterminológia minimális ismerete és megfelelő használata, az elméleti tudás gyakorlatba ültetése.

Egyéb pontosítások: Az előadásokon 50%-os jelenlét szükséges. A szemináriumokon való jelenlét a vizsgázás feltétele, 3 hiányzás megengedett. A dolgozó hallgatók esetén 50%-os a részvételi kötelezettség, de ez csak akkor fogadható el, ha a félév elején a hallgató írásban igazolja egyéb státuszait.

A szemináriumra vonatkozó kötelező könyvészet megtalálható a könyvtár magyar nyelv és irodalom részlegén és online.

A szemináriumon való részvétel feltétele az egyes témákhoz kijelölt fejezetek elolvasása, amennyiben ez

nem teljesül az oktatónak lehetősége van a hallgatót hiányzónak beírni. Minden hallgató köteles a soron következő szemináriumi szöveget (a helyesírás szabályzat kijelölt részét) magával hozni az órára.

Kitöltés dátuma

A kurzust tartó oktató aláírása

A szemináriumot tartó oktató aláírása

2024. szeptember 15.

Bartha Krisztina

Fekete-Bátori Gyopárka

Tanszéki jóváhagyás dátuma:

A tanszékvezető aláírása: